

Ureja: glavni in odgovorni urednik Peter Gunčar in uredniški odbor, ki ga sestavljajo: Jože Javornik — predsednik, Janez Vraničar — namestnik in člani: Franc Istenič, Marija Vitez, Milena Sagadin, Stane Primožič, Boris Pertot, Jošt Bajželj, Magda Ostanek, Polde Jenko — Tisk: CP »Gorenjski tisk« v Kranju

LETO XI — 2. X. 1968 — št. 9

tekstiliec

Rudi Polak ponovno imenovan za glavnega direktorja podjetja

Tovariš Rudi Polak je bil imenovan za glavnega direktorja leta 1962, ko je odšel na drugo delovno mesto tovariš Dušan Horjak. Ker predpisuje Temeljni zakon, da je potrebno vsake 4 leta razpisati delovno mesto glavnega direktorja, smo morali to izvesti letos tudi v našem podjetju. Objavljamo odlok našega Centralnega delavskega sveta:

1. Za glavnega direktorja podjetja »Tekstilindus« Kranj se za dobo naslednjih 4 let imenuje Rudi Polak, dosedanji glavni direktor.

2. Ta sklep o imenovanju glavnega direktorja je bil sprejet po predhodno izvršenem javnem razpisu in po predlogu razpisne komisije, ki je ugotovila, da imenovani v celoti izpolnjuje razpisne pogoje.

(dalje na 2. strani) **ČESTITAMO!** Uredništvo

Kaj je z našimi družbeno-političnimi organizacijami?

Med nepoučenimi člani kolektiva vlada prepričanje, da naše družbeno-politične organizacije ne delajo veliko; nekateri celo menijo, da spe.

Morda je videz resnično tak, ker naše organizacije o svojem delovanju ne informirajo članov kolektiva, čeprav imamo glasilo kolektiva, ki je brez dvoma najprikladnejše sredstvo za obveščanje. Leta nazaj lahko beremo v Tekstilcih vrsto člankov, ki govorijo o delu ZK, sindikalne organizacije, ZB in mladine, že leto dni pa v Tekstilcu ni nobenega tovrstnega prispevka. Tak odnos je nepravilen, ker je glasilo v našem podjetju edino sredstvo, ki lahko informira vse člane kolektiva. Ni zato čudno, če člani govorijo, da organizacije spe, hkrati pa je neobveščanje članov kolektiva še slabost, ki onemogoča sodelovanje večine članov kolektiva v družbeno-političnem delu. Mnogi člani kolektiva bi namreč radi pomagali uresničevati razne ukrepe in spremembe, ki jih organizacija namerava izvesti, pa zaradi slabega obveščanja zanje niti ne vedo in zato ne morejo pomagati. Prav bi bilo, če bi naše organizacije v prihodnje to napako spoznale in popravile.

Če se povrnem na vprašanje, kako je z našimi organizacijami, potem moram povedati, da je organizacija ZK Tekstilindus zelo aktivna, aktivni pa sta tudi organizacija ZB in sindikalna. O delu mladinske organizacije pa resnično ni mogoče napisati veliko.

V pogovorih s sekretarjem ZK in predsedniki sindikata ter mla-

dinske organizacije sem ugotovil bistvo njihovega dela, dobil pa sem tudi zapisnike sej. V nadaljevanju tako objavljam intervju s predsednikom mladinske organizacije, opis dela organizacije ZK, ki sem ga sestavil iz zapisnikov in prispevek o delu Sindikalne organizacije, ki ga je napisal predsednik te organizacije, tovariš Franc Istenič.

MLADINSKA ORGANIZACIJA
(Pogovor s predsednikom, tovarišico Jožico Jerajevo)

Zadnja leta je aktivnost naše mladinske organizacije precej popustila. O njenih težavah in problemih je bilo kar dovolj rečenega na raznih sestankih družbeno-političnih organizacij in tudi v Tekstilcu. Na posebnem sestanku političnega aktiva je bilo pred meseci sklenjeno, da je treba mladini pomagati, vendar je na žalost ostalo vse samo v zapisniku. V takih razmerah je imela mladinska organizacija svojo letno skupščino, na kateri je bil izvoljen tudi nov mladinski komite.

Na prvo akcijo novega komiteja nismo dolgo čakali. Bil je to koristen in prijeten izlet v Kranjsko goro. Njegov namen je bil, da bi se člani medsebojno bolje spoznali in zblížali, izkoristili pa so ga tudi za pogovore o razmerah v organizaciji, o njenih obveznostih nasproti kolektivu in tudi o bodočih nalogah.

To je bila prva uspešna akcija novega vodstva. Naslednja je bil izlet v Logarsko dolino. V preteklem letu so organizirali začetni

kuharski tečaj, letos pa imajo v programu nadaljevalnega. Organizirali so tudi delovno akcijo v obratu II z namenom, da zaslužijo denar za nadaljnje delo. Priredili so zabavo v domu JLA, kjer so se pogovarjali s priznanim športnikom Poldem Milekom in Lidijo Osovnik. Za letos so imeli v programu tudi »Solo za življenje« (to naj bi bila poučna in vzgojna predavanja strokovnjakov), vendar z njo niso uspeli, ker ni bilo prijavljenih dovolj kandidatov.

Tekom leta so sprejeli mladince in mladinke iz Columbijе in pobratenega mesta La Ciotat (Francija), naredili pa so tudi nekaj obiskov v druge tekstilne tovarne. Če bo možno, bodo organizirali tudi tečaj za šivilje.

Očitno je, da niso spali, res pa je tudi to, da je dejavnost te organizacije preveč enostranska; mladim namreč ne srečamo na področju delavskega samoupravljanja, torej tam, kjer bi morala biti mladina najbolj aktivna in zainteresirana. Ne moremo mimo resnice, da bodo mladi že čez leta morali prevzeti večji del upravljaljskih obveznosti. Kako naj to store, če bodo v tem pogledu brez prakse in izkušenj?

V pogovoru s sekretarjem ZK sem zvedel, da ima tudi ta organizacija v programu tesnejše sodelovanje z mladinsko, da ji namerava vsestransko pomagati, in to z nasveti in dejanji.

Pred vrati je letna konferenca mladine, pa upajmo, da bo uspešna. Mladina mora tudi v našem podjetju najti tisto mesto za delo in življenje, ki ji pripada.

ORGANIZACIJA ZK
TEKSTILINDUS

(Po zapiskih in pogovoru!)

Predno preidem na opis delovanja ZK v našem podjetju, moram poudariti, da se je dejavnost te organizacije v našem podjetju bistveno razširila in ojačala po reorganizaciji ZKJ, ki je bila izvedena v preteklem letu. Reorganizacija je prinesla spremembe v organiziranosti ZK in tudi pri

vsebinski dela te organizacije. Ne bo odveč, če navedem nekaj sklepov in ugotovitev osme seje Centralnega komiteja ZK Slovenije.

Preobrazba ZKS v sodobno organizirano in učinkovito idejno-politično silo naj spodbudi nadaljnji proces razvijanja in utrjevanja samoupravne socialistične družbe in interesu delovnih ljudi in slovenskega naroda.

Inženirji in tehniki iz Češkoslovaške so nam vrnili obisk

»Živela svobodna Jugoslavija!« so nam zaklicali prijatelji iz Češkoslovaške, ko smo se pozdravili na cesti pod Ljubeljem. Vsi po vrsti so nas stiskali in objeli.

Takšno je bilo naše ponovno srečanje s prijatelji društva »KOLLORE« iz Semily, ko so se pripeljali k nam na obisk.

Naše društvo inženirjev in tehnikov tekstilcev je letos že drugič organiziralo ekskurzijo svojih članov na Češkoslovaško, in to v dogovoru s podobnim društvom Kollore iz Semily.

Naša skupina je bila tam od 1. do 8. junija, za njihov prihod pa smo določili tedaj 2. september.

Na njihov obisk smo se vestno pripravljali, da bi se tudi oni počutili pri nas tako prijetno, kot smo se mi pri njih. Okupacija Češkoslovaške pa je prekinila vse naše priprave, saj smo menili, da v takih razmerah ne bodo mogli priti. Zaradi take predpostavke smo odpovedali vse rezervacije in prenehali s pripravami.

3. septembra pa smo dobili telegram, da pridejo v Jugoslavijo. Težko je bilo ponovno urediti vse potrebno, vendar smo le uspeli, da je bilo vse nared in pripravljeno.

Le kako ste uspeli priti? smo jih prve trenutke spraševali. Takole so odgovorili:

»Ko ste bili pri nas, smo se dogovorili za povratni obisk. Tako je bilo priskrbeli dovoljenje in potne liste, in vse smo imeli pri-

pravljeno že meseca julija. Ko je prišla okupacija, sploh nismo več mislili na odhod, vendar smo čez 10 dni dobili obvestilo, da je pot prosta. Pa smo se skorajžili in odšli. Trije od predvidenih so ostali doma in se norčevali, češ: saj boste že jutri prišli nazaj.

(dalje na 4. strani)

Prvi pozdrav v podjetju je bil zares prisrčen

Izvršitev osnovnega plana

PREDILNICA I

Julija: 122,4% v efektivnih kg in 116,6% v baznih.

Avgusta: 115,2% v efektivnih kg in 108,5% v baznih.

Kumulativno ima koncem avgusta 115,4% v ef. kg in 108,0% v baznih.

Podatki povedo, da je predilnica I dosegla julija še večjo preko-račitev osnovnega plana kot meseca junija. Povedano je že bilo, da gre to na račun dodatno montiranih kapacitet prstančevih strojev in predenja nižje povprečne številke od planirane.

Za mesec avgust velja isto.

S surovinami je bila julija in avgusta v redu oskrbovana, in to po količinah in kvaliteti. Oba meseca je predilnica pokrivala vse potrebe tkalnice; manjše količine preje smo morali kupiti samo za Nm 16 flanel.

PREDILNICA II

Julija: 109,0% v efektivnih kg in 108,4% v baznih.

Avgusta: 105,3% v efektivnih kg in 107,0% v baznih.

Kumulativno: 105,9% v efektivnih kg in 105,0% v baznih.

Tudi ta enota je preseгла svoje planske zadolžitve meseca julija in avgusta. Julija je potekala proizvodnja celo bolj kot junija, predli so tudi nekoliko višjo povprečno Nm, pa tudi zastojev zaradi pomanjkanja predpreje je bilo manj.

(dalje na 4. strani)

Kaj je z našimi družbeno-političnimi organizacijami?

(nadaljevanje s 1. strani)

Reorganizacija ZKS temelji na tezah CK ZKJ o nadaljnjem razvoju in reorganizaciji ZKJ. Izhajajoč iz teh tez, ki so jih podprli in sprejeli komunisti v Sloveniji, sprejema CK ZKS naslednje sklepe:

— Celotno organizacijo ZK moramo usposobiti kot idejno-politično silo, ki pravočasno odkriva družbena protislovja, zastoje in konflikte, ki analizira in odkriva politične in idejne tokove in njihove nosilce bodisi tiste, ki odpirajo pot naprej in usmerjajo revolucionarno družbeno akcijo, bodisi tiste, ki zavestno ali podzavestno spodbujajo delo in napore za družbeni napredek.

— Zveza komunistov uresničuje družbeno vlogo znotraj samoupravnega sistema z idejno-političnim delom svojih članov. Komunisti so politično odgovorni za razvoj in uveljavljanje socialističnih odnosov v naši družbi.

— Nezadostna idejna usposobljenost, počasno osvobajanje starih navad in pogledov, kriterijev in meril o delu in vlogi ZK povzroča pri delu članov ZK nezadovoljstvo, izobilnost, apatičnost in kritikarstvo ter strah pred političnim bojem in odprto razpravo o družbenih protislovljih.

— Odločneje se bomo morali spopasti z nekaterimi napačnimi pojmovanji o vlogi, delu in organiziranosti ZK, ki so v nasprotju s sprejeto usmeritvijo ZK.

— Vsestranska razprava je svobodna in izmenjava mišljenj, dokler traja razprava o kakem vprašanju, nato pa dosledno izvrševanje sprejetih stališč, to je bistvo demokratičnih odnosov v ZK.

— Da bi v ZK dosegli enotnost akcije je potrebno, da se ustrezno organiziramo, tako v delovnih organizacijah kot v občini in republiki. Organizacije ZK v delovnih organizacijah morajo neposredno vplivati na celotno družbeno dogajanje in odločitve. To pa bo mogoče doseči, če se bodo organizacije ZK opirale pri svojem delu na celotno napredno socialistično akcijo in misel v družbi.

— Novi pogoji dela ZK zahtevajo nadaljnje napore za dvig znanja, poglobitev teoretičnih spoznanj in idejne zrelosti komunistov. Idejno-politično izobraževanje moramo vključevati v vsakodnevno politično delo.

— Komunikacijska sredstva — tisk, radio, RTV in založniška dejavnost — imajo pomembno vlogo pri širjenju in uveljavljanju idejno-političnega vpliva ZK, pri hitrem in razumljivem obveščanju o političnih stališčih ZK.

— Reorganizacija ZK zahteva kadrovske politiko, prilagojeno novim spoznanjem in potrebam.

— Intenzivno moramo razvijati oblike dogovarjanja komunistov v občinskih in mestnih organizaci-

jah ZK preko konferenc, posvetov, aktivov in drugih oblik.

— Mestni in občinski komiteji se morajo vse bolj uveljavljati kot pobudniki in organizatorji izmenjave mišljenj in pogledov komunistov ter drugih delovnih ljudi, da bi oblikovali skupna stališča in s tem zagotovili enotnost akcije (vseh sklepov nismo objavili!).

Omenil sem že, da je bil poleg konkretnih vsebin dela ZK z reorganizacijo uveden tudi nov tip organizacije v delovni organizaciji, katerega značilnosti so bistveno drugačne od zaprte celice. Transformacija organizacije ZK v delovni organizaciji mora potekati sedaj v dveh temeljnih smereh: prvič — oblika organiziranja in metode idejnega ter političnega delovanja komunistov v podjetju in drugi delovni organizaciji se morajo razvijati tako, da bodo omogočile in zagotovile najučinkovitejši boj komunistov za uveljavitev in razvoj samoupravnih odnosov in delitve po delu, za socialistično vsebino sklepov in s tem tudi za razvoj delovne organizacije, hkrati pa proti birokratizmu, monopolu in vsakršnim privilegijem. S tem bodo omogočile in spodbujale tudi sindikalno in drugo zbiranje in delovanje delavcev, in drugič — ta organizacija mora biti tako odprta in usmerjena, da bo omogočala in spodbujala idejno-politično, akcijsko in organizacijsko združevanje komunistov v širših, občinskih, nacionalnih in zveznih merilih.

Ta nova oblika organiziranosti v delovni organizaciji izgleda takole:

1. Vodstveno telo organizacije ZK v delovni organizaciji je KONFERENCA. Konferenco sestavljajo člani, ki so jih neposredno izvolili člani v oddelkih. (V našem kolektivu imamo 5 oddelkov.) Člane konference se voli vsake dve leti. Konferenca voli iz svojih članov sekretariat ter 3 stalne komisije. Zasedanje vodi delovno predsedstvo, ki ga člani konference izvolijo na vsakem zasedanju konference znova.

2. SEKRETARIAT organizacije ZK vodi organizacijo ZK med zasedanji konference, pripravlja gradivo za konferenco in jo tudi sklicuje na zasedanje. Skrbi za izvrševanje nalog in sklepov, ki jih določi konferenca.

V našem kolektivu ima sekretariat 11 članov. Sekretariat in konferenca organizacije ZK delata po poslovniku, ki ga sprejme konferenca.

3. KOMISIJE KONFERENCE ORGANIZACIJE ZK. V našem kolektivu imamo 3 komisije, in to:

— komisijo za organizacijo in razvoj ZK,

— komisijo za družbeno-politične odnose in idejno politične probleme,

— komisijo za družbeno-ekonomske odnose.

Toliko o novi obliki organiziranosti organizacije ZK v našem podjetju in o vsebini dela te organizacije po izvršeni reorganizaciji ZKJ.

O DOSEDANJEM DELU ORGANIZACIJE ZK TEKSTILINDUS

Doslej je imela konferenca 3 seje. Na prvi seji (9. 10. 1967) se je konstruirala in izvolila sekretariat in komisije, sprejela sklepe o reorganizaciji ZK v podjetju, obravnavala in sprejela je svoj poslovnik in poslovnik sekretariata in tudi program dela konference. Na drugem zasedanju so člani konference razpravljali o idejnih problemih na področju izobraževanja in vzgoje in o aktivnosti organizacije ZK v podjetju po izvedeni reorganizaciji. Na tretji seji (28. 5. 1968) so obravnavali: pravilnik o nagrajevanju (poročilo je pripravila komisija za družbeno-ekonomske odnose), gospodarske probleme podjetja in položaj tekstilne industrije v Sloveniji. Prav ta seja je bila zelo plodna. Konferenca je obravnavala:

sistem nagrajevanja in sprejela sklep, da ga je treba izpopolniti v smeri nagrajevanja po vloženem delu. Večji poudarek je treba dati tudi nagrajevanju za doseženo I. kvaliteto izdelkov. Nasploh pa se je treba boriti za kvaliteto izdelkov, ker je le-ta pogoj za uspešno prodajo in za uveljavitev našega podjetja na domačem in tujem tržišču.

— Konferenca se je zavzela za smotno investiranje v tista področja, ki bodo zagotavljala zaposlitve, normalno proizvodnjo in uspešno prodajo na tržišču, hkrati pa seveda kar največji dohodek podjetja ter dvig življenjskega standarda zaposlenih.

— Ker so člani ugotovili, da se v kolektivu posveča premalo pozornosti razvoju in krepitvi delavskega samoupravljanja oziroma organom delavskega samoupravljanja, so sklenili, da bodo v sodelovanju s sindikalno organizacijo poiskali nove oblike dela teh organov, v katerih bodo delavci preko izvoljenih članov zavestno reševali naloge proizvodnje v obratih.

— Skupno s tovarniškimi odborom sindikalne organizacije bodo člani konference pomagali komiteju mladinske organizacije aktivirati mlade v našem podjetju.

— Skupaj s tovarniškimi odborom bo konferenca skrbela za boljše informiranje članov kolektiva, itd.

Očitno torej je, da je organizacija ZK aktivna, še prav posebno pa to velja za člane konference in sekretariata. Mnenje, da ne delajo komunisti, je zato napačno.

SINDIKALNA ORGANIZACIJA TEKSTILINDUS

Odkar je bil izvoljen nov tovarniški odbor, je imel le-ta 11 rednih sej in tri izredne seje, skupno z organizacijo ZK. Meseca oktobra je bila izvedena tudi delovna konferenca.

Vsebina teh sej zajema:

- priprave na volitve v republiko in zvezno skupščino,
- program dela sindikalne organizacije, program izobraževanja članov,
- imenovanje komisij pri TO,
- razprave o: planu proizvodnje in finančnem planu, o problematiki podjetja, o letovanju socialno ogroženih, o socialni pomoči, o pomoči mladinski organizaciji, obisk bolnikov, o praznovanju državnih praznikov itd.,
- nadomestilo za K-15,
- dotacije družbeno-političnim organizacijam,
- volitve v samoupravne organe podjetja,
- delovanje BVP,
- pripombe na predlog pravilnika o razdeljevanju stanovanj in kreditov za gradnjo,
- obravnava zaključnega računa podjetja za leto 1967,
- reelekcijo direktorja,
- razpravo o poslovnem poročilu poslovanja podjetja v prvem polletju 1968,

— organizacijo za obisk ob proslavi v Novi Gorici,
— pomoč članom ČSSR,
— itd.

To je le nekaj važnejših zadev, ki jih je TO obravnaval na svojih sejah in o katerih je sprejel svoja stališča. Skupno z organizacijo ZK Tekstilindus si prizadeva, da bi potekalo delo in življenje članov v našem podjetju v smislu smeric zadnjega kongresa ZKJ.

Kot vidite, dragi člani kolektiva, ni res, da naše družbeno-politične organizacije spe, ampak je resnica prav nasprotna, da zelo aktivno delajo, premalo ali nič pa o svojem delu obveščajo člane kolektiva. Prepričan sem, da bodo to svojo napako v prihodnje popravili, saj ni dvoma, da imajo v svoji sredini dovolj članov, katerim ne bo pretežko napisati kratek informativni prispevek za Tekstilca o vseh tistih drobnih in važnih zadevah, o katerih organizacije razpravljajo in predlagajo dopolnitve in katera bi moral poznati tudi sleherni član kolektiva.

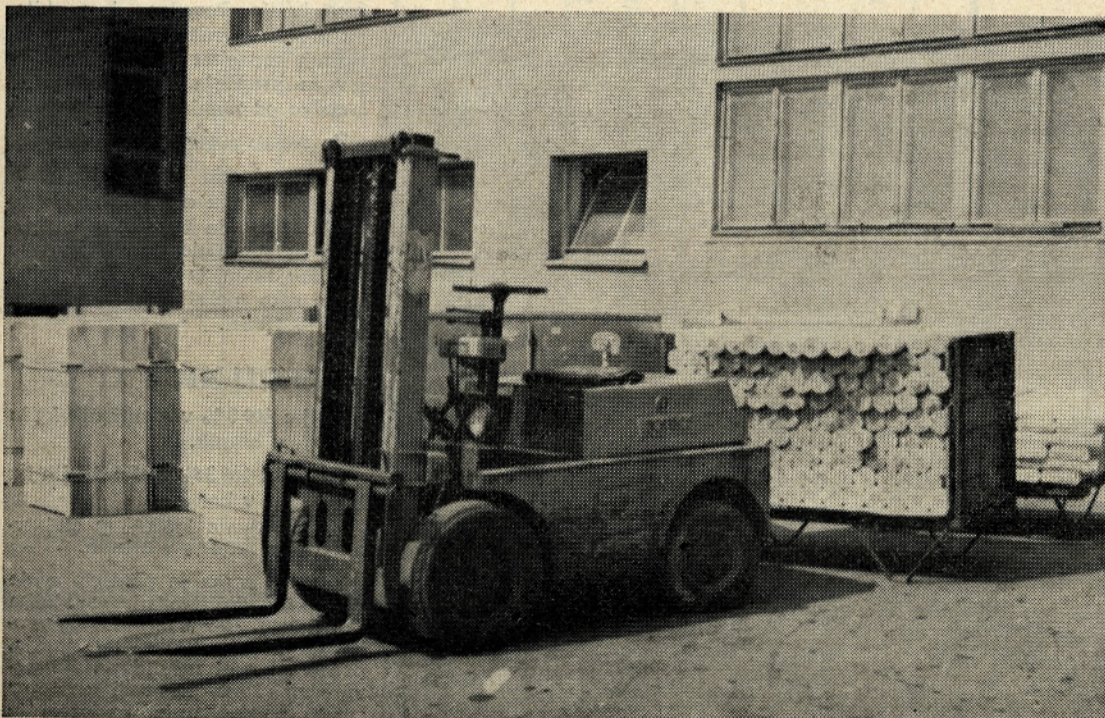
P. G.

Povprečni mesečni izplačilni netto osebni dohodki • din na delavca po spisku • za bombažne tkalnice SFRJ z nad 600 zaposlenimi

Podjetje po velikostnem rangju	Republika	Osebni dohodki 1. 1966	Osebni dohodki 1. 1967	Indeks 1967/66	% odnos do popr. SFRJ 1967	Rang podjetja po OD 1967
Podjetja, ki imajo preko 3000 zaposlenih						
1	SI	662	641	97	108	11
2	H	560	544	97	92	19
3	H	642	584	91	98	13
4	SI	663	709	107	119	7
5	M	442	479	108	81	25
Podjetja, ki imajo preko 2000 zaposlenih						
6	Sr	538	489	91	82	24
7	BiH	540	585	108	98	12
8	Sr	516	554	107	93	17
9	H	633	709	112	119	8
10	SI	514	580	113	98	14
Podjetja, ki imajo preko 1000 zaposlenih						
11	BiH	528	451	85	76	27
12	SI	728	779	107	131	3
13	Sr	611	716	117	121	6
14	CG	391	385	98	65	30
15	Sr	582	673	116	113	9
16	Sr	522	644	123	108	10
17	H	791	741	94	125	4
18	BiH	456	417	91	70	29
19	Sr	591	555	94	93	16
Podjetja, ki imajo preko 600 zaposlenih						
20	SI	619	720	116	121	5
21	Sr	376	362	96	61	31
22	H	509	541	106	91	20
23	SI	805	893	111	150	1
24	BiH	445	458	103	77	26
25	SI	591	544	92	92	18
26	SI	562	559	99	94	15
27	BiH	448	419	94	71	28
28	Sr	479	520	109	88	21
29	M	418	499	119	84	23
30	H	430	502	117	85	22
31	SI	842	863	102	145	2
Povprečje obravnavanih podjetij		573	589	103	99	
Povprečje vseh bombažnih predilnic in tkalnic SFRJ		569	594	104	100	

Opomba: Velikostni rang podjetja je določen na osnovi zaposlenih delavcev v letu 1967, pri čemer pomeni rang 1 podjetje z največjim številom zaposlenih. Tekstilindus ima ta velikostni rang 4. Značilno je, da stoji slabše vsa večja podjetja razen našega, ki zavzema med 31 podjetji 7. mesto.

Sodeluj v Tekstilcu!

Izvozno blago čaka na prevoz

MARKETING IN RAZVOJ

V julijski številki nemške strokovne revije *Textilpraxis* sta bila na vprašanje nekega bralca: »Kakšno nalogo ima oddelček marketinga v tekstilnem podjetju in kako mora ta sodelovati z razvojnimi oddelki?« objavljena dva odgovora, katera zaradi njune aktualnosti (tudi v naših razmerah) objavljam v skrajšani obliki. Prej naj še povem, da izvaja v našem podjetju vloga marketinga konjunkturni oddelček, vloga razvojnega pa raziskovalni oddelček.

Zaradi krajšega izražanja pa bom obdržal prvotne nazive marketing in razvoj.

1. V sistemu prodaje blaga pripada marketingu absolutno prednostni pomen. Vodja tega oddelka mora določiti, katero tržišče je za proizvode podjetja pristopno in kako je to tržišče možno najbolje pridobiti s prodajno propagando, servisno službo, poučevanjem in drugimi prodajno-tehničnimi sredstvi.

Po drugi strani pa je naloga razvojnega oddelka, da tehnično obdelata artikla, ki jih marketing prizna za prodajo zanimive in jih zato osvobi, da zanje izdelata tehnologijo, ki je proizvodno in ekonomsko najugodnejša. Razvoj mora tudi prilagoditi od marketinga določeni proizvodni program kapacitetam obratov. Za to potrebne odločitve se sprejemajo v tesnem sodelovanju obeh z vodstvi proizvodnje in prodaje. Ustvaritev idealnega stanja medsebojne vskladitve vseh teh dejavnikov zahteva mnogo idej, fantazije, znanja in upoštevanja dejstev. Dalje so potrebni še talenti izkušenega vodja oddelka marketinga, ki raziskuje in ocenjuje stanje konkurence in menjajoči se položaj tržišča.

Danes je važno spoznanje, da sama proizvodnja vedno redkeje predstavlja ključ za rešitev vseh problemov tekstilne industrije. Preprečiti je treba proizvodnjo blaga zaradi zadovoljive zahtev obratov in končne obdelave! Bolje se je ravnati po zahtevah tržišča! Seveda bi grešili, če bi strogo proizvodno orientirano vodstvo podjetja sprevrgli v strogo prodajno orientirano, ker je eno prav tako nezaželeno kot drugo.

Na podlagi doslej povedanega bi vlogo marketinga označili tako: marketing je umetnost prodati blago z doseganjem najvišje možne stopnje koristi.

Povezava marketinga z razvojem je osnovano na tem, da mu razvojni strokovnjaki uresničujejo njegove ideje in predloge ter jih vpeljejo v proizvodnjo; zato je nujno tesno medsebojno sodelovanje nujen predpogoj za skupni uspeh. Izsledki in rezultati obeh partnerjev se morajo tekoče izmenjati, da je možno izvršiti odgovarjajoče odločitve, ker se bo le tako uspešno odvijalo celotno delo.

2. Moderno označujemo marketing kot »vodenje podjetja s strani tržišča«. Obsega naslednja glavna delovna področja:

— zbiranje vseh potrebnih informacij o možnih kupcih: kdo so, kaj želijo, koliko so pripravljeni plačati, kako hočejo kupovati,

— pretvarjanje vseh teh informacij v proizvodni program, katerega izhodišče je izdelava kolekcij,

— izdelava plana s ciljem, da bo proizvod prodan v zadostni količini tako, da ima podjetje od tega dobiček,

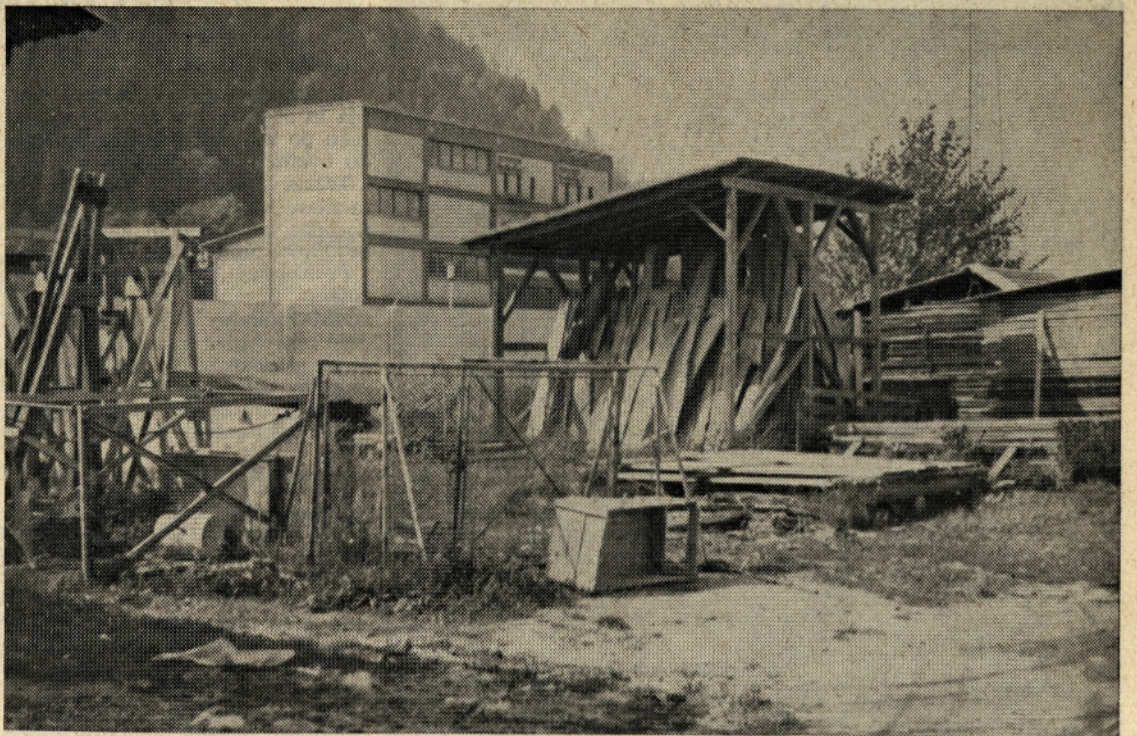
— izvedba tega plana, v kar spada:

a) informirati kupca o tem, da se izdelek lahko dobi, in ga prepričati, da je vreden zahtevane cene,

b) poslati mu izdelek v željeni kvaliteti, količini in roku;

— ocenitev rezultatov teh naporov in podvzemanje ustreznih mer, da se plan izpelje ali pa spremeni, če to zahtevajo nove okoliščine.

Osnovni cilj službe marketinga je ta, da nudi kupcu takšen izdelek, kakršnega si ta želi. To lahko doseže samo v plodnem sodelovanju z razvojno službo. Zato mora slednja biti stalno in dobro obveščena o vseh poročilih marketinga, ki zadevajo izdelavo artiklov in kolekcij. Samo tako dobi razvoj prijemljive podatke o željenem materialu, barvah in vzorcih. Pred izdelavo kolekcij se mora izvesti skupno testiranje

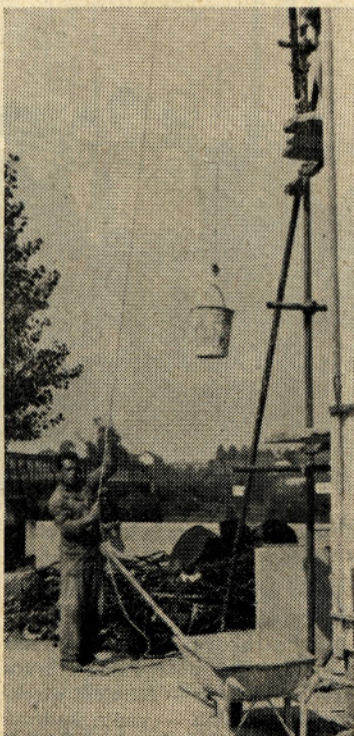
osnutkov na tržišču zaradi njihovih cen in modne usmerjenosti. Vpogled v pojavljajoče se modne smeri dajejo obema oddelkoma skupni obiski sejmov in razstav, kakor tudi branje strokovnih revij in časopisov. V isti namen se kot dopolnilo pritegnejo še izsledki ocenjevanja tekočih trgovskih potnikov. Zelo ploden je lahko tudi skupen razgovor z gosti, ki — po izkušnjah sodeč — dobro poznajo želje potrošnikov. Marketing in razvoj skupno sestavita kolekcije kot predpogoj in osnovo proizvodnje. Pri tem naj preprečita takoimenovano »sortimentsko poplavo«, da bi obdržala obseg artiklov v razumnem odnosu do konkurence in v okviru stvarnih potreb.

Dobro in tesno sodelovanje med marketingom in razvojem tako v največji meri določa prodajni uspeh modernega tekstilnega podjetja.

— — —

Vsiljuje se mi vprašanje, ali imata konjunkturni in razvojni oddelki v našem podjetju opisano vlogo. Gotovo še ne, saj zanjo nimata niti zadostne kadrovske zasedbe (čeprav so po sedanjih shemi vsa delovna mesta polno zasedena) niti dovolj izkušenj, pa tudi njuna organizacijska opredelitev gornjemu opisu le delno ustreza. Prav bi torej bilo, da okrepimo naša prizadevanja za dosego stanja, ko bomo res lahko govorili o »vodenju podjetja s strani tržišča«, pa čeprav današnji anarhični položaj na našem tržišču ta prizadevanja močno otežuje.

Ing. M. Pogačnik

Kot pred 50 leti

Zanimivo

KAKO SE JE TREBA ČUVATI OD SRCNEGA INFARKTA?

V New Yorku je osnovan »antikoronarni« klub. Člani kluba poskušajo živeti tako, da se izogibajo srčnemu infarktu. Oni dnevno trošijo samo 2000 do 3000 kalorij hrane, izogibajo se mastnega mesa, šunke, masla, mastnega sira ter jedo nemastne vrste mesa (perutnino, ribe), rastlinska olja, veliko sadja in zelenjave itd.

Število obolenj od srčnega infarkta med osebami, ki se hranijo po svobodni izbiri, je trikrat večje, kot med člani omenjenega kluba.

OD ČESA SESTOJI ČLOVEK?

Znano je, da človek sestoji od mesa in krvi, kože in kosti, toda, če ga razstavimo v kemijske elemente, potem to izgleda popolnoma drugače. Od česa npr. sestoji človek, ki tehta 80 kg?

— 43 kg kisika: to izgleda neverjetno, toda ne smemo pozabiti, da je ta plin brez barve in vonja najbolj razširjena kemijska tvarina;

— 22,1 kg ogljika, potem 7,2 kg vodika, 3 kg dušika in 2,2 kg kalcija, ki se v glavnem nahaja v kosteh. Za zdravje ni dobro, če v organizmu ni dovolj kalcija, ker kalcij povečuje telesno moč in odpornost. Kalcija je dovolj v špinaci, jagodah, jabolkah, a največ v mleku.

— 1,2 kg fosforja. Ta, drugače močan strup, se nahaja v telesu kot neškodljiv element. S fosforjem je bogato meso in krompir. V telesu se nahaja fosfor v živčnih in spolnih celicah. Možgani so tako bogati s fosforjem, da lahko rečemo: brez fosforja ni misli!

— 375 g natrijevega klorida (kuhinjska sol), ki je potreben krvi in telesni tekočini. On deluje na dražljivost živcev in mišic ter regulira vodo v telesu. Mnogi ljudje jedo preveč slano hrano in tako nabirajo preveč vode v tkivih, a to je nezdravo.

— 180 g žvepla, katerega je največ v jajcih, grahu, leči, redkvici in čebuli; potreben pa je za pravilno rast las in nohtov.

— 80 g fluora, ki se nahaja v zobeh in kosteh. Če organizem nima dovolj fluora, potem zobje začnejo propadati.

— 50 g magnezija, ki je neobhodno potreben celicam, tako kot je železo potrebno za izgradnjo krvne barve — hemoglobina.

STOLETNIKI

V Bolgariji živi 1.412 oseb, ki so starejši od 100 let. Proučevanje njihovega načina življenja je pokazalo, da so oni delali do globoke starosti in da se hranijo v glavnem z mlekom, sadjem in zelenjavo.

ALI SO MOŠKI VSEENO MOČNEJSI SPOL?

Moški so zelo občutljivi spol. Velikokrat moški pacienti tarnajo: »Doktor, ne morem več zdržati bolečin,« medtem ko se ženske na enako močne bolečine sploh ne pritožujejo. Takim moškim pacientom se kaj lahko zgodi, da jih bo zdravnik zavrnil z besedami: »Ko bi enkrat poizkušali roditi, bi prenehali tarnati zaradi take malenkosti!«

Angleški zdravniki so ugotovili, da je intenziteta bolečin pri porodu deset dolov, to pa je obenem najhujša bolečina, katero ženska lahko prenese.

V medicini se je že dolgo poizkušalo najti neko mero za stopnjevanje bolečin. V Angliji je bil izumljen instrument, ki so ga imenovali »dolorimetrom«, a z njim je mogoče meriti intenziteto bolečin. Enoto za bolečine so imenovali »dol«. Na osnovi dolgotrajnih poizkusov merjenja bolečin je prišlo do naslednjih rezultatov: En »dol« odgovarja navadnemu glavobolu ali lažjemu obolenju zob. Dva »dola« odgovarjata na primer obolenju »ušes«. Trije »doli« so merilo za bolečine pri lažjih opeklinah, a štirje »doli« pri revmatičnih obolenjih. Krči, globoke rane in rana na želodcu povzročajo bolečine od pet do šest »dolov«. S tem smo prišli do meje bolečine, ki jih moški lahko vzdržijo. Ko bolečine presežejo to mejo, moški glasno stokajo. Oni se v tem primeru zatečejo k jemanju raznih tablet proti bolečinam, medtem ko ženske raje tiho trpe. Srčni napadi in migrene dosežejo intenziteto bolečin do devet »dolov«.

Devet »dolov« je dejal neki zdravnik, »je dovolj, če trajajo tri ure, da povzročijo pri moškem popolni fizični in psihični zlom. V slučaju migrene, ki lahko traja dneve in dneve, za katero pa največkrat trpijo ženske, bi moški že zdavnaj kapitulirali in bi bili zreli za bolnišnico, v kateri zdravijo živčne bolnike. Toda nismo še prišli do najhujših bolečin. Najhujše bolečine znašajo deset »dolov«. A deset »dolov« je bolečina, ki jo morajo žene izdržati pri porodu.

Kar se tiče prenašanja bolečin izgleda, da je ženska »močnejši spol«. Tudi iz povesti prednikov je večkrat zaslediti, da so ženske pri raznih mučenjih pokazale večjo vzdržljivost kot moški.

F. D.

VSELJUDSKA OBRAMBA

Vse do okupacije Češkoslovaške smo bili Jugoslovani prepričani, da nam grozi nevarnost predvsem z zapadne strani in morda prav majhna nevarnost z grškoalbanske, v nobenem primeru pa se nismo nadejali vojaške intervencije s severa in severovzhoda. Nihče namreč ni pričakoval, da bi socialistična dežela lahko postala agresor socialistične dežele.

»Zdaj vemo, da tudi pred tistimi deželami, ki same o sebi trdijo, da so socialistične in ki bi morale za to še toliko bolj spoštovati neodvisnost, suverenost in enakopravnost držav, jugoslovanske socialistične pridobitve niso varne. Ob tem trpkem spoznanju ki ga je prinesla okupacija ČSSR so se zrušile tudi nekatere naše obrambne iluzije. Ne gre za to, da bi se koncept vseljudske obrambe izkazal kot neustrezen. Nasprotno — ob nezlomljivi enotnosti Čehov in Slovkov je dobila njegova pravilnost najprepričljivejšo potrditev; vendar pa so se nekatere obrambne dispozicije izkazale kot izrazito enostranske. Računali smo pač, da vsaj tisti, ki deklarirajo socialistična načela, ne morejo postati agresorji.

Češkoslovaški primer nam je torej pokazal, da se tudi majhni narodi, če so zares enotni, lahko energično uprejo vsakršni oboroženi sili. Opozoril pa nas je tudi, da moramo biti kar najbolj usposobljeni in vsak hip pripravljeni na obrambo naše neodvisnosti.

Minuli sklepi predsedstva in izvršnega odbora zvezne konference SZDL so ponovno jasno izrazili stališče, da o suverenosti in neodvisnosti ter o samostojnem notranjem razvoju naše dežele ne more biti nobenih pogajanj in kompromisov z nikomer in za nobeno ceno. Bolj kot našim občanom je bilo treba povedati vsem tistim od zunaj, ki bi hoteli ogroziti našo samostojnost, da je obramba države sveta stvar slehernega državljanca socialistične Jugoslavije; nihče nima pravice podpisati ali priznati kapitulacije ali okupacije.

V teh dneh se je ponovno izkazalo, kako prizadeto in globoko so naši občani zainteresirani, da bi bila naša obramba kar najbolj učinkovita. Njihova zahteva je, da postane obramba pomemben element aktivnosti vseh delovnih ljudi in vseh dejavnikov naše samoupravljalne družbe. Zato tudi terjajo, da bi v vse politične akcijske programe za konkretizacijo smernic predsedstva in izvršnega komiteja CK ZKJ vnesli tudi podrobnejše načrte za koordinacijo vseh sil in akcij, ki jih terja vseljudska obramba. Hkrati pa dajejo naši občani jasno vedeti vsem, ki so prevzeli svoj delež odgovornosti, da ne bodo dopuščali in odpuščali popustljivost ter zavlačevanja pri izvajanju smernic. Tisti, ki bi se hoteli otresti svoje odgovornosti, se morajo namreč zavedati, da so bile z agresijo na ČSSR napadene tudi smernice, ki so trasirale nadaljnjo demokratično pot in družbeno ekonomski napredek. To dvoje pa je tudi pogoj za nadaljnjo krepitev obrambne moči in zavesti, da ni za svobodo domovine previsoka nobena cena in žrtev.

(Vzeto iz dnevnika »Delo«)

France Jeras

Brez besed

Družbeno neprilagojene osebnosti in medsebojni odnosi

Zivljenje in eksistenca človeka zavisita od ravnotežja njegovega telesnega in duševnega zdravja. Človek kot osebnost prihaja v stik s svojo okolico in sodeluje pri delu. Skladnost teh odnosov postane nujna zahteva za človekovo udejstvovanje v društveni in proizvodnji sredini. Harmonija vzajemnega spoštovanja pravih medsebojnih odnosov očvrstuje pozitivne lastnosti posameznikov in skupine. Toda posameznik ne ustvarja vedno svojo harmonično ravnotežje v društveni dinamiki. On pogosto poizkuša svoje težnje in interese ustvariti za vsako ceno, in to na škodo drugih, zato pada v konflikte in agresivne reakcije.

Vse bolj pogosti so primeri motenja ravnotežja psihičnega in socialnega zdravja. Takšni so agresivni socialni in asocijalni psihopati, nevrozičji z neprilagojenim ponašanjem, mentalno (duševno) zaostali ter socialno in emocionalno (čustveno) nedozoreli posamezniki. Porušenim medsebojnim odnosom je večkrat krivo tudi neskladno držanje delovne skupine, kadar ona zavzema impulzivno in agresivno stališče do posameznikov; kadar je neobjektivna in kadar se proti posameznikom nerazumno vede. Vse bolj se ugotavlja pomen socialnih faktorjev v društvenem ravnotežju, in to tako posameznika, kakor tudi njegove sredine, v kateri živi in deluje.

Prisotnost boleznih reakcij vse večjega števila posameznikov je danes predmet znanstvenega zanimanja v moderni psihiatriji. Da bi se ohranilo duševno zdravje posameznikov in skupnosti, se bo treba temeljito lotiti odkrivanja in proučevanja vzrokov psihičnih motenj posameznikov, ter proučevati socialne in kulturne faktorje njihove sredine. S tako prevencijo (zaščito) duševnega zdravja

bodo odkriti in poslani na zdravljenje vsi posamezniki, ki so družbeno neprilagodljivi.

Socialno-psihiatrijska služba mora takim posameznikom pokloniti vso pozornost, da jih čimprej pozdravi, socialno rehabilitira in ponovno vključi v društveno sredino kot enakopravne državljanke in sodelavce na delovnem mestu.

F. D.

Inžinirji in tehniki iz Češkoslovaške so nam vrnili obisk

(dalje s 1. strani)

S tesnobo v srcih smo se peljali proti meji, saj smo bili v tej smeri edini na cesti. Nasproti so prihajala vozila, v katerih so se Čehi in Poljaki vračali domov iz inozemstva.

Kakih 14 kilometrov pred mejo so ustavili naš avtobus poljski vojaki, ga pregledali in nas spustili naprej. 4 kilometre pred mejo smo videli sovjetske vojake, vendar nas le-ti niso ustavili.

Clani DITTS, ki so bili letos na Češkoslovaškem. Tiste dni so Čehi in Slovaki preživljali radostni in z nado na lepo in boljše prihodnost. Potem je prišla okupacija.

Skupina Čehov v Kopru

Na meji so bili naši uslužbenci, ki so nas vprašali, če so nas Rusi kaj ustavili? Ker je bil odgovor Ne, in ker so nas spustili naprej, so nas tudi naši spustili čez mejo. Pri nam jim je šlo vse v redu naprej, pa so prispeli točno po programu.

zacijskega sektorja in kot predstavnik DITTS tovariš inž. Mirko Pogačnik.

Drugi dan so si ogledali tovarno čipk na Bledu, blejski grad in muzej v Begunjah. Zvečer so imeli tovariško srečanje s člani društva iz tovarne IBI Kranj.

Italijo. Od tam so se preko Avstrije vrnili domov.

Težko je opisati njihovo navdušenje in zadovoljstvo, ki so ga izražali ob lepotah naše domovine. Ob slovesu so se vsi zbrali na obali sinjega Jadrana ter nemi zrli

V Kranju so si ogledali oba obrata našega podjetja, nekateri pa so obiskali še podjetje Kovinar.

Istega dne popoldne smo imeli z njimi strokovne pogovore. V teh so sodelovali iz našega podjetja tovariš Tone Čare — tehnični direktor, Tine Rojina — vodja kadrovsko-socialnega sektorja France Remic — vodja ekonomsko-organi-

Naslednji dan so se odpeljali do Postojne, kjer so si ogledali znamenito Postojnsko jamo, potem pa so se — na poti v Novigrad — zaustavili še na gradu Socerbu in v Kopru.

Lepo sončno vreme je kot naša spremljala naše goste v Novigradu, odkoder so se v torek, 10. septembra odpeljali v sosednjo

v njegove valove. Mnogi so jokali, vsem pa je bilo tesno pri srcu ob misli, da se morajo vrniti v okupirano domovino.

Priznati moram, da je bilo hudo tudi nam Slovencem, ko so se slavljali in vračali v negotovost jutrišnjega dne.

B. P.

Izvršitev osnovnega plana

(dalje s 1. strani)

S surovinami je bila enota julija in avgusta v redu oskrbovana tako po količini kot tudi v pogledu kvalitete.

Težave so nastopile samo zaradi menjav, ki jih povzročajo nujna naročila za tkalnico, kar morajo predilnice upoštevati.

Proizvodnja česane preje se je znižala, povečala pa se je proizvodnja mikane, ki jo tkalnica nujneje potrebuje. Kvaliteta preje se je po trdnosti izboljšala, glede enakomernosti pa poslabšala. Vzrok so izrabljeni strojni park v mikalnici in prstančevi stroji.

TKALNICA I

Julija: 105,1 % v tekočih metrih in 97,6 % v votkih.

Avgusta: 102,7 % v tekočih metrih in 99,7 % v votkih.

Kumulativno: 99,2 % v tekočih metrih in 97,4 % v votkih.

Prekoračitev v tm gre na račun povečane proizvodnje dvojnih tkanin na širokih Riti statvah. S prejo je bila enota julija in avgusta dobro oskrbovana. Količinsko je vse v redu, pri kvaliteti pa so problemi zaradi odebeljenih mest in neenakomernosti preje.

Avgusta meseca je tkalnica obratovala v dveh izmenah, in to zaradi letnih dopustov.

Zaloge preje so narasle.

Izkoriščanje statev meseca julija je bilo 88,6 % in meseca avgusta 89,0 %. I. kvalitete izdelkov je bilo julija 84,0 % in avgusta 82,6 %.

TKALNICA II

Julija: 100,8 % v tekočih metrih in 106,4 % v votkih.

Avgusta: 105,5 % v tekočih metrih in 102,8 % v votkih.

Kumulativno: 97,7 % v tekočih metrih in 99,9 % v votkih.

Enota je mesečni osnovni plan presešla julija in avgusta. Obrat je delal samo z 2/3 zasedbo. Delo je potekalo v redu, ker ni bilo posebnih menjav, v redu pa je bila tudi oskrba s prejo. Povedati je treba, da je enota presešla planske zadolžitve meseca avgusta, čeprav je 3. avgusta prenehala obratovati tkalnica IV. Pomagali so si tako, da so proste tkalke zaposlili v tretji izmeni, ki je bila prosta zaradi koriščenja letnih dopustov. Septembra meseca je ta možnost odpadla, pa je treba predvideti izpad surovin z 80 strojev v treh izmenah.

Izkoriščanje statev je bilo julija 87,5 % in avgusta 87,5 %. Izdelkov I. kvalitete pa je bilo julija 83,6 % in avgusta 91,1 %.

PLEMENITILNICA I

Julija: 93,5 % v tekočih metrih in 92,8 % v kvadratnih.

Avgusta: 125,6 % v tekočih metrih in 127,8 % v kvadratnih.

Kumulativno: 93,7 % v tekočih metrih in 93,2 % v kvadratnih.

Enota planskih obveznosti ni izpolnila. Meseca julija je pričela s kolektivnim dopustom in je obratovala samo 19 dni. Proizvodnja tiskanih in barvanih tkanin je bila ta mesec dosežena 97,6 %, če dodamo še usluge pa se odstotek zviša na 98,6 %. Surove tkanine so bile izvršene le 66,4 %.

V mesecu juliju je bil močan pritisk na proizvodnjo tkanin za izvoz. Odnos izvoznih količin z viški je znašal 73 % redne proiz-

vodnje. Zaradi tega je bilo izpolnjevanje domačih dispozicij zelo slabo.

Julija se je poslabšala tudi kvaliteta tkanin. Se nadalje je problematična nabava barv in kemikalij.

Avgusta je enota visoko prekoračila osnovni plan. Prekoračitev je nastala, ker je bil osnovni plan nizko obremenjen, pač zaradi kolektivnih dopustov.

Proizvodnja tiskanih tkanin je bila prekoračena za 7 %, z uslugami pa za 15,8 %. Surove tkanine pa so dosegle 148 % plana.

Kvaliteta je bila še vedno slaba. Na kvaliteto vplivajo težki desini.

PLEMENITILNICA II

Julija: 102,6 % v tekočih metrih in 104,6 % v kvadratnih.

Avgusta: 91,6 % v tekočih metrih in 97,2 % v kvadratnih.

Kumulativno: 89,6 % v tekočih metrih in 93,2 % v kvadratnih.

Obrat je imel kolektivni dopust od 15. do 26. julija, kar je bilo predvideno po planu. Podatki kažejo, da je enota svoje planske obveznosti presešla meseca julija, avgusta je sicer pod planom, če pa dodamo avgusta še usluge, pa je tudi ta mesec plan prekoračila. Julija meseca je imela enota težave v adjustirnici, kjer morajo večji del proizvodnje zaviti v trgovske komade, kar zahteva več dela. Zaradi tega nastopa ozko grlo na navijalnih strojih; nabaviti bo treba vsaj enega novega.

V času kolektivnega dopusta so bila izvršena najnujnejša popravila.

Avgusta je enota pričela z redno proizvodnjo. Vzrok za slabše doseganje planskih obveznosti je zaradi neenakomerne zasedenosti oziroma obremenjenosti posameznih oddelkov oziroma faz. Tako je bila belilnica močno preobremenjena, barvarna preje in tkanin pa premalo. Iste razmere so bile v kosmatilnici, kjer je lastnih tkanin za obdelavo premalo. I. kvalitete izdelkov je bilo 84,8 %.

Trije kostimi za jesen

1. Za hladne dni ukrojimo kostim iz tweeda. Jopica je krojena ravno, na prsni del apliciramo žepce. Namesto gumbov prišijemo kovinske zaponke. Krilo je krojeno zvončasto.

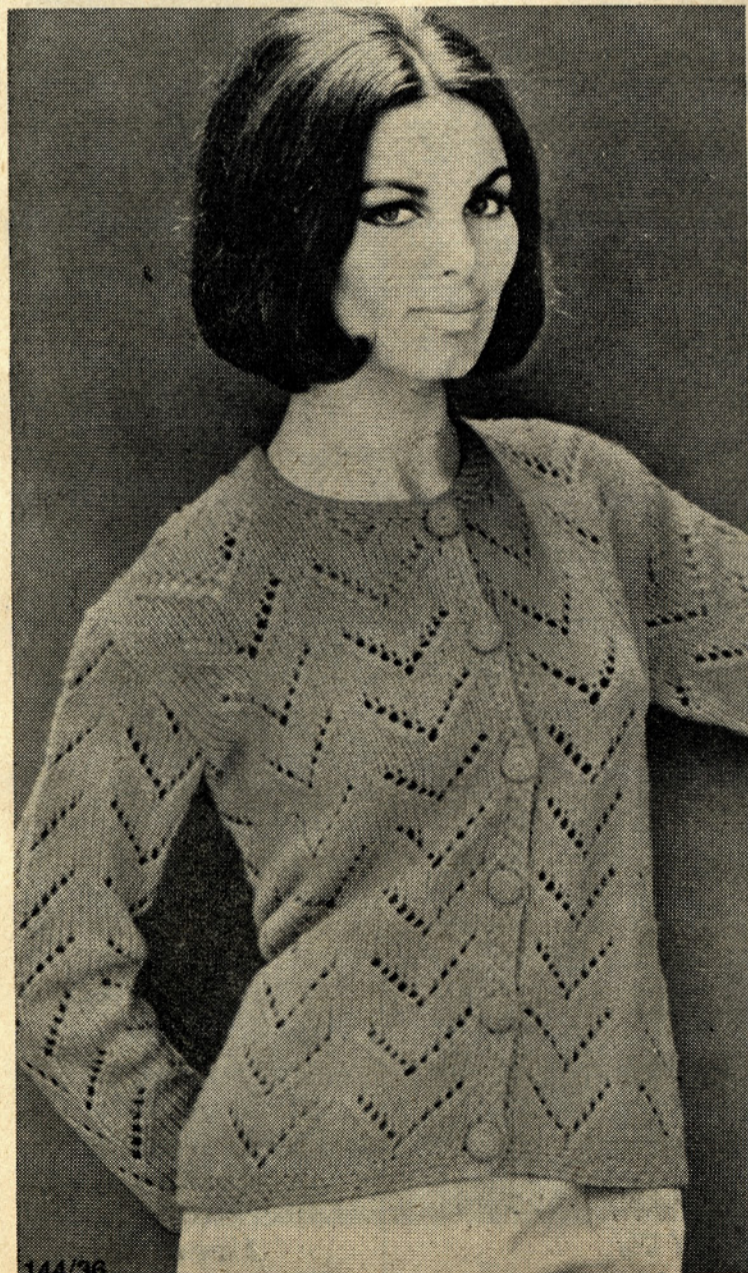
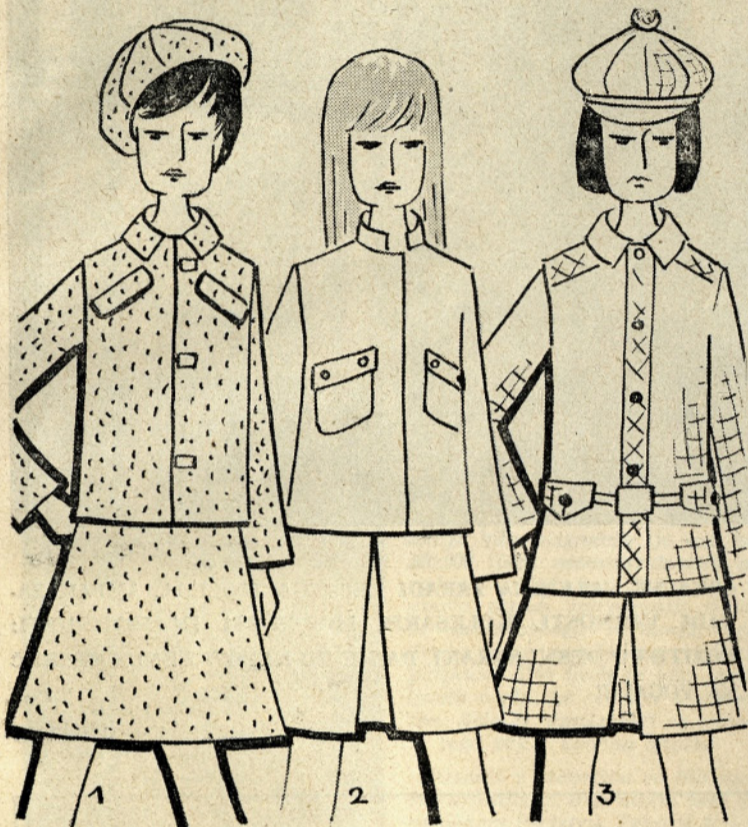
2. Še en kostim iz tweeda. Žepi na jopici imajo dekorativni značaj in ne praktični, ker so pomaknjeni od pasu navzgor in

poševno ukrojjeni. Krilo ima spređaj gubo; krojeno je zvončasto.

3. Sportni kostim iz toplega volnenega blaga v zelo modernem karo desenu. Jopica precej dolga, pas je pomaknjen navzdol, je enobarven iz usnja ali umetnega materiala v odgovarjajoči barvi.

Krilo je tudi krojeno zvončasto in ima spređaj gubo.

MaK

Ženska jopica z ažurnim vzorčkom

PRNSNA ŠIRINA 90—92 cm

144/36 Material: cca 650 g Neveda volne, pletilke št. 4, 6 gumbov lesenih, ki jih obkvačkamo, premera 17 mm.

VZORČEK: Pletemo po vzorčku in skici, ki prikazuje samo 1 motiv, ki se ponavlja v širino in po višini. Na zadnji strani pletemo vedno le leve, spređaj pa desne. Poizkus pletenja v cm: 18 p in 24 vrst = 10 × 10 cm.

ZADNJI DEL: Nasnujemo 91 pentelj. Naredimo 2 vrsti samih desnih, nato pričnemo vzorček in sicer od robu popletemo 2 pentlji šele nato pričnemo z vzorčkom. Po 33,5 cm pletenja pričnemo snemati za rokavni izrez in sicer v vsaki 2. vrsti 1 × po 4 pentlje in 2 × po 2 p. ter 3 × po 1 p. Nato pletemo ravno 18 cm, za ramo snemamo v vsaki 2. vrsti na obeh straneh 1 × 6 p. in 3 × 5 p. Ostalih 27 p. ravno posnamemo.

LEVI SPODNJI DEL: Nasnujemo 44 pentelj, po 2 vrstah pričnemo vzorček in sicer: robna p. 3 motivi po opisu in robna p. Naprej po vzorčku. Rokavni izrez isto kot pri hrbtnem delu. Za vratni izrez pričnemo snemati po 46 cm (ali 110 vrstami). Snemamo od leve strani v vsaki 2. vrsti 1 × po 4 p. 1 × 3 p in 1 × 2 p., nazadnje še 3 × po 1 p. Ramo snemamo kot pri zadnjem delu.

DESNI SP. DEL: isto kot levi, le da snemamo z nasprotne strani.

ROKAV: Nasnujemo 45 p. in pletemo vzorček, dodajamo 8 × po 1 p. v vsaki 10. vrsti, ki jih pletemo gladko desno. V višini 36 cm imamo 61 p. Snemamo rokav tako: V vsaki 2. vrsti 1 × 4 p., 3 × 2 p., 8 × 1 p., 2 × 2 p., 1 × 3 p., in ostalih 11 p. ravno posnamemo.

IZDELAVA: Dele pripravimo in rahlo zlikamo preko mokre krpe, ki se ne sme posušiti, nato jih sešijemo. Jopico obkvačkamo in sicer s samimi nizkimi oz. gostimi pentljami. Na vogalih vkvačkamo v 1 p. po 2 gosta stebrička v enakomerni razdalji naredimo na desni strani 6 lukenj za gumbe. Gumbe obkvačkamo ali pa jih kupimo iste barve kot je jopica.

OPOZORILO!

Kroj za pulover v norveškem vzorcu objavljamo zaradi pomanjkanja prostora na naslednji strani Tekstilca.

UREDNIŠTVO

Skandinavski stil za smučarje

PRNSNE ŠIRINE 110—115 cm

MOSKI PULOVER

V NORVEŠKEM VZORCU

144/56

MATERIAL: 650 g temnomodre volne iz srednje debele volne, 500 g bele volne, pletilke št. 4 in 5.

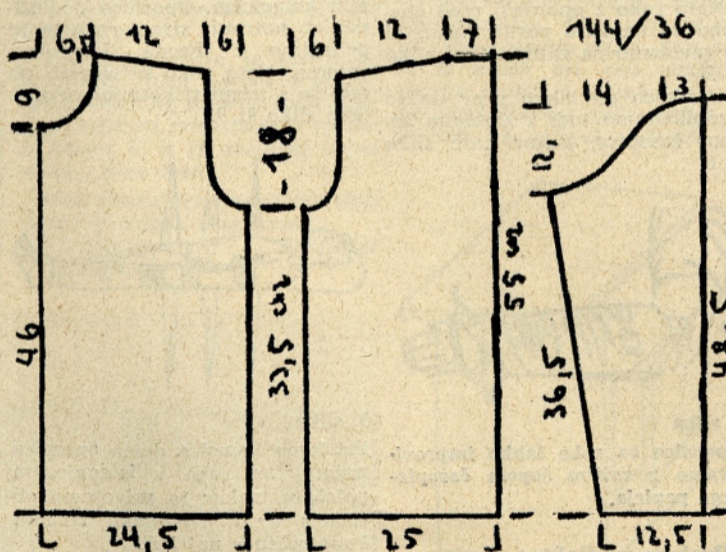
VZORČEK: gladko desno. Številko pentelj mora biti deljivo z 12 + 3. Poizkus pletenja: 18 pentelj in 18 vrst 10 × 10 cm.

ZADNJI DEL: Nasnujemo 99 pentelj s temno modro volno na igle št. 4 in pletemo 1 levo in 1 desno 4 cm, ali 10 vrst. Za vzorček vzamemo pletilke št. 5. Pletemo po patentu še 2 vrsti gladko z modro volno, nato pričnemo vzorček po skici. Črni kvadrati pomenijo belo volno. Dodajamo v vsaki 8 vrsti po 1 pentljo, da dobimo pri rokavnem izrezu 109 pentelj. Za rokave posnamemo 2 × po 2 pentlji in 1 × 1, tako da dobimo zopet 99 pentelj. Nato pletemo ravno 22 cm in ravno posnamemo.

SPREDNJI DEL: pletemo ravno tako kot zadnjega.

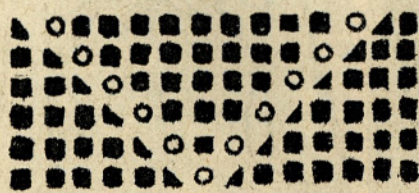
ROKAV: Nasnujemo 43 pentelj s temno modro volno z iglami št. 4. Pletemo 1 leva in 1 desna 6 cm ali 15 vrst. Preden začnemo vzorček, dodamo pri vsaki 9. pentlji po 1, tako da se razširi rokav na 47 p. Dalje pletemo vzorček s pletilkami št. 5. Rokavu dodajamo na obeh straneh po 1 pentljo že v prvi vrsti, nato 5 × v vsaki 6. vrsti in 8 krat v vsaki 4. vrsti, da dobimo 75 zank. Po 38 cm pletenja vzorčka pričnemo s snemanjem in sicer: v vsaki drugi vrsti 1 krat 6 pentelj, 3 krat po 5 p., 1 krat 7 p. in ostalih 19 p. posnamemo vodoravno.

IZDELAVA: Dele pripravimo na podlogo za likanje, da dobijo pravilno obliko in skozi vlažno krpo zlikamo; krpa se ne sme posušiti, nato jih sešijemo. Nato nasnujemo ovratnik na sprednji in zadnji del po 41 pentelj, pletemo patent 1 leva 1 desna. Po ramnemu šivu snemamo 3 krat po 8 vrstah pletenja 3 kot v vsaki drugi vrsti še po 1 p. Nato pletemo še 6 cm in ravno posnamemo. Mak

LEGENDA:

- 1 p. desno
- ▲ 2 p. levo popleteno
- ▲ 2 p. desno
- ovvoj

144/36

PRVA POMOČ - prelom kosti

Prelomi kosti so pogoste poškodbe in tudi zelo boleče. Pravilno nudenje prve pomoči je tu zelo važno, ker omilimo bolečino in preprečimo kvarne posledice, poleg tega pa pomagamo zdravniku pri nadaljnjem zdravljenju.

4. slika

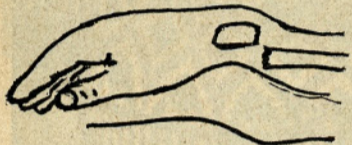
Pri zlomu v zapestju: prelom koželjnice, dlanske kosti ali prstov immobiliziramo takole.

Prelom je prekinitev kosti zaradi udarca, pritiska ali padca. Kost je lahko počena, prelomljena ali zdrobljena, odvisno je pač od jakosti sile, ki je povzročila poškodbo.

V vsakem primeru pa je prelom kosti resna in boleča poškodba, ki lahko zapusti neljube posledice, če ni pravilno oskrbovan.

Prelomi kosti:

Poškodovani del telesa močno boli, občutljiv je na pritisk in celo na dotik. Neuporaben je, ker izgubi vso moč za gibanje. Prav tako je videti na mestu poškodbe močno oteklino, zlomljeni ud izgubi svojo obliko ali položaj in postane upognjen ali ukrivljen. Glej sliko št. 1!

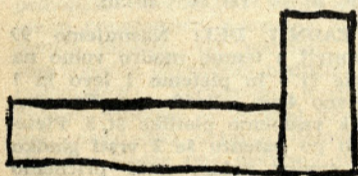
Zlomljeni del telesa izgubi pravo lego in položaj.

Znamenja preloma kosti:

Na splošno velja pravilo, da je potrebno ravnati z zlomljenim delom telesa nežno in previdno, da ne bi z grobim ravnanjem in premikanjem poškodovali uda in povzročili bolečine. Zlomljeni del je potrebno immobilizirati, to pomeni, da ga z oporo, h kateri ga privežemo, napravimo negibnega. S tem, ko smo dali oporo, bo zlomljeni del miroval in bomo bolečino omilili, prav tako pa bomo preprečili nadaljnjo poškodbo notranjosti zlomljenega dela.

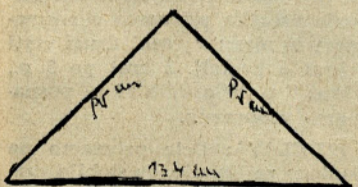
Za immobilizacijo potrebujemo oporo ali opornico in pa trikotno ruto ali povoj.

Opornico izdelamo (n. pr. za roko) iz dveh deščic, ki jih sestavimo in povijemo, da je opora mehkejša. Glej sliko št. 2!

Opornica je lahko sestavljena iz dveh deščic, ki ju postavimo v obliki pravega kota.

Trikotno ruto lahko prav tako izdelamo sami iz močnejšega dobro pralnega blaga, ki ga odrežemo v obliki trikotna in zarobimo. Velika naj bo srednja stranica ali osnovnica 134 cm in stranski stranici pa 95 cm. Glej sliko št. 3! Trikotna ruta nam služi zložena za prevezo, lahko pa uporabimo tudi nezloženo. Trikotno ruto lahko tudi improviziramo z navadno, prav tako lahko improviziramo opornico iz palice, koristno lahko uporabimo tudi svitek časopisa, trd karton ali eno samo deščico, katere velikost je odvisna od velikosti zlomljenega dela telesa.

Trikotna ruta: osnovna stranica je dolga 134 cm, stranski pa po 95 cm.

Immobilizacija je za vsak del telesa malo drugačna, zato jo je treba poznati bolj natančno od načelnih pravil. Prikazali jo bomo za vsak del telesa posebej.

Tu nam bo za oporo služila daljša opornica, ki naj sega od vrha prstov do ramena. Roka je v komolcu upognjena v pravem kotu. Na opornico jo privežemo s tremi trikotnimi rutami. Glej sliko št. 7! Roko nato obesimo na ruto pestovalnico, kakor kaže slika št. 5!

Prelom nadlaktnice:

Nadlaket se prelomi največkrat tik nad komolcem, pod ramenskim sklepom ali v sredini. Ta poškodba nastane pri močnejšem padcu ali udarcu in kaže vse že prej navedene znake zloma. Nadlaktica visi brez moči ob oprsju.

Immobilizacija: najbolje in najenostavneje bomo za oporo uporabili oprsje. Jopiča ali obleke ne slačimo, da ne povzročamo bolečin. Komolec podložimo na notranji strani. Upognemo ga do ostrtega kota, prsti roke so obrnjeni proti zdravi rami. Podlaket obesimo na kratko zanko iz zložene trikotne rute. Nadlaket pritrdimo nato k oprsju z dvema široko zloženima trikotnima rutama. Prvo prevežemo tik pod ramo, drugo pa čez komolec. Glej sliko št. 8!

Najpogostejši so prelomi roke, in sicer v zapestju, prelomi koželjnice, dlanske kosti in prstov. To se zgodi ponavadi pri padcu, ko se človek ujame na dlan (posebno v zimskem času in na spolzkih tleh).

Immobilizacijo izvršimo tako, da položimo roko z dlanjo na oporo, ki naj sega od vrha prstov do komolca, palec pa naj bo prost. (Tako bomo immobilizirali dva sosednja sklepa, kar je pravzaprav bistvo immobilizacije, da ima zlomljeni del telesa oporo in lahko mirno počiva na opornici).

Opornico privežemo k roki in podlakti z dvema ozko zloženima trikotnima rutama. Prvo zavežemo v obliki osmice okrog dlani, drugo pa nad mestom preloma. Glej sliko št. 4!

5. slika

Roko z opornico obesimo na ruto pestovalnico, ki jo zavežemo za vratom.

Nato roko z opornico vred obesimo še na ruto pestovalnico, ki jo zavežemo na zatilju. Glej sliko št. 5!

Opornico pa lahko prav dobro immobiliziramo tudi z zloženim šopom časopisa, kakor kaže slika št. 6!

6. slika

Opornico za roko lahko improviziramo z zvitim šopom časopisnega papirja.

Prelom podlakti: PP (Prva pomoč):

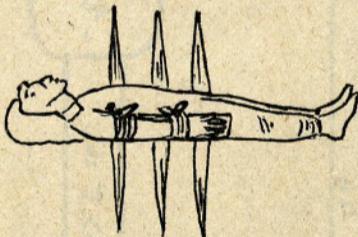

Prelom v podlaktu immobiliziramo do ramena; opornico pritrdimo s tremi trikotnimi rutami.

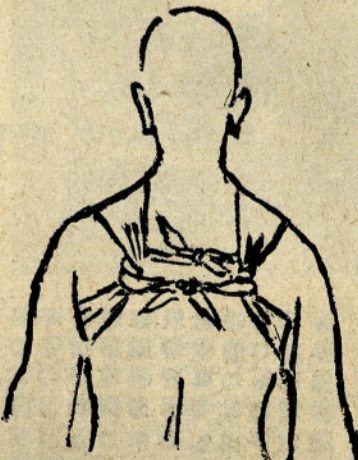
Immobilizacija pri prelomu nadlakti.

Če gre za zlom kosti v območju komolca (komolec se zaradi bolečin ne da upogniti) immobiliziramo nadlaket in podlaket z iztegnjenim komolcem. Opornico podložimo ob notranji strani roke in jo pritrdimo z dvema trikotnima rutama. Nato roko privežemo ob telo še s tremi trikotnimi rutami. Glej sliko št. 9!

9. slika

Pri lomu komolca damo opornico najprej na roko v iztegnjenem položaju, nakar jo privežemo ob telo s tremi trikotnimi rutami. Ponesrečenec naj leži.

Pri lomu ključnice si pomagamo z dvema trikotnima rutama, ki ju zvežemo na lopaticah.

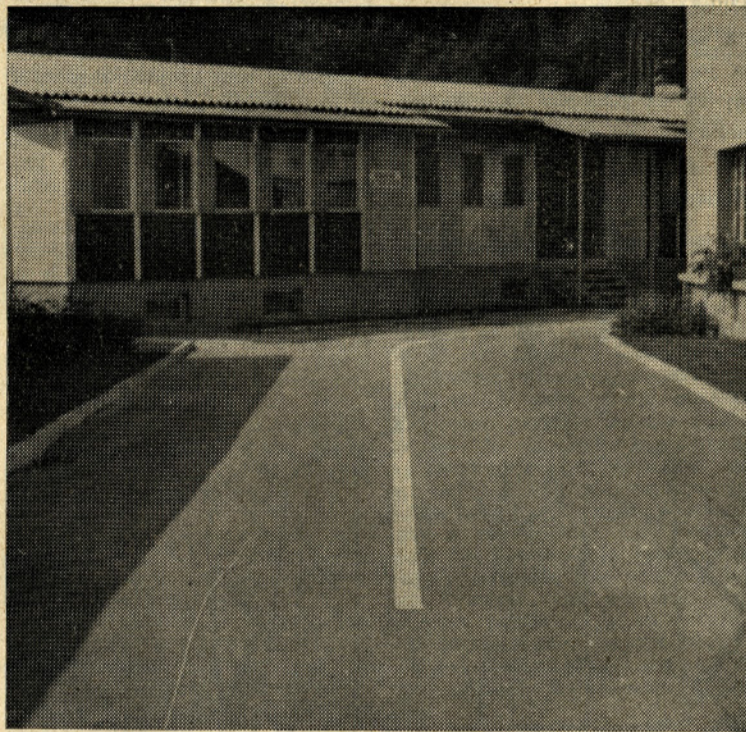
Prelom ključnice:

Je tudi pogost in ga spoznamo po tem, da drži ponesrečenec nadlaket na poškodovani strani brez moči ob telesu in se drži na poškodovano stran. Na mestu preloma ključnice opazimo močno oteklino in bolečino na pritisk. Za

immobilizacijo potrebujemo dve trikotni ruti: v sredino vsake daino vato, da ne tišči pod pazduho. Ruti zavežemo na vsaki strani nad lopatico. Glej sliko št. 10!

V naslednjem nadaljevanju bomo obdelali immobilizacijo še za druge dele telesa. A. P.

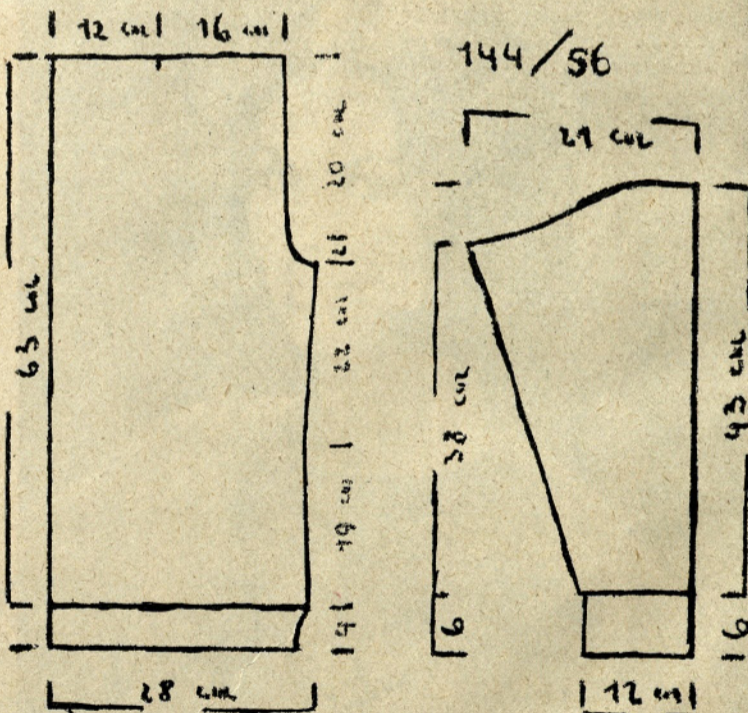
Vozniki pazite!

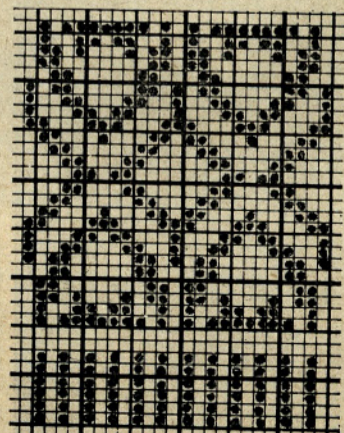
ČRTA NI NAREJENA ZARADI LEPSEGA IZGLEDA, AMPAK ZARADI VARNOSTI. KOLESARJI, MOPEDISTI IN MOTORISTI: VOZITE PO DESNI STRANI, DA NE BO NEPOTREBNIH NESREC NA VOGALU!

UREDNIŠTVO

Prispevaj v Tekstilca!

▲ Kroj in način pletenja za moški pullover v norveškem vzorcu

Drage bralke! Povejte nam, če vam modna stran ugaja ali pa želite, da jo vsebinsko spremenimo Uredništvo

Spominska svečanost v Dachau

Letos je potovalo na spominsko svečanost v Dachau tudi več mladincev iz raznih krajev Slovenije. Mislim, da ta odločitev organizatorjev ni slaba, saj je potrebno, da mladi svet vidi, kje so se pisale najbolj črne strani zgodovine sveta.

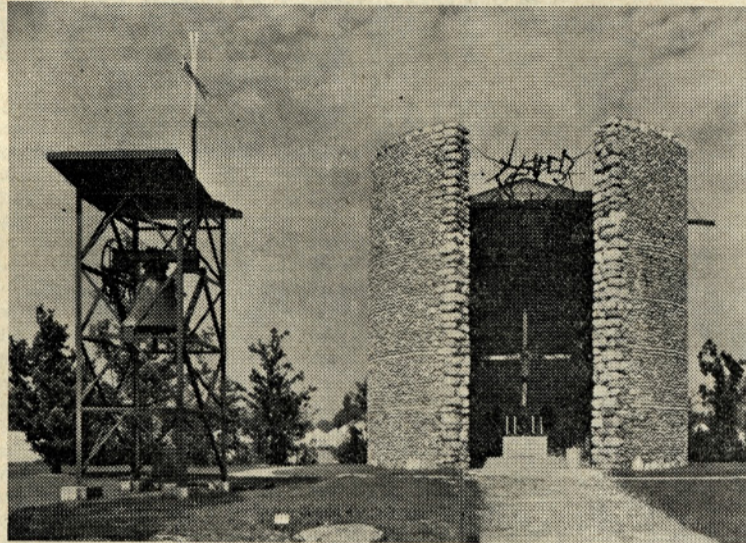
Voznja je bila kar precej dolga. Mejo smo prekoračili na Ljubelju in se potem nekaj časa vozili ob Vrbskem jezeru mimo Pörtschacha, ki je najstarejša naselbina ob jezeru in mimo Plsna, čudovitega in nič manj dragega letovišča. Od Beljaka, katerega zgodovina sega tisoč let pred naše štetje dalje nas je pot vodila preko Spitala, kjer je lep renesančni grad iz začetka 15. stoletja in Golling-Halle, ki je znan po pridobivanju kamene soli. Kratek postanek smo imeli v Salzburgu. Ze leta 15. pred našim štetjem je bila tu naselbina. V tem mestu je bil januarja 1756 rojen Mozart. Zanimivo je, da je to mesto s svojo lego in gradom zelo podobno naši Ljubljani.

Nastanili smo se v Münchenu. Tu bodo leta 1972 olimpijske igre v bližini 290 m visokega televizijskega stolpa. München ima tudi svetovno priznane muzeje.

15 km od Münchena, v okolici Dachava, je bilo 22. marca 1933 postavljeno in urejeno prvo koncentracijsko taborišče tretjega rajha. To taborišče, 300 m široko in 600 m dolgo, je bilo razdeljeno v 30 barak, v katerih naj bi bilo prostora za namestitev petstotih

da so morali sežigati tudi žive ljudi, ki so bili poškodovani ob bombnih napadih. Smrad po sežiganem mesu in trohmelih truplih, ki jih niso utegnili sproti sežgati, se je širil po vsej okolici. Vsako jutro so izpred barak pobirali mrličje, ki so čez noč umrli. V tej mučilnici je bila množična smrt nekaj vsakdanjega.

V isti zgradbi, kot peči, je bila tudi plinska celica, v kateri so esesovci na ljudeh preizkušali

Renesančni grad iz 15. stoletja

zapornikov, vendar so v te barake strpali med II. svetovno vojno tudi do 20.000 ljudi. V obdobju 12 let je bilo prignanih tja več kot 200.000 ljudi osemindesetih narodnosti. Več kot 30.000 jih je umrlo zaradi izčrpanosti, tifusa, in nečloveškega ravnanja, spet druge pa so porabili za zverinske poizkuse. 3166 ljudi je bilo prepekljenih v plinske celice v Mauthausen. Sele 29. aprila 1945 so se vrta tega pekla končno odprla.

Pazniki v taborišču so bili nemški kriminalci, osovraženi tudi prtnemškem ljudstvu. Tako si še laže predstavljamo njihova zverinska dejanja nad zaporniki.

Taborišče je precej izpremenilo svojo podobo. Podrli so 28 barak, stojita pa samo še dve. Dobro se vidi še žična ograja, ki je bila vedno pod električno napetostjo, ob njej je bil jarek z vodo tako, da je bil pobeg nemogoč.

Stojita pa še oba krematorija. Prvi, starejši, je imel »samo dve« peči in tako niso mogli sproti sežigati tisoče mrtvih, ki so kar na kupu ležali pred njim. Drugi »modernejši« je imel prostor za mrličje in kar štiri peči. Ljudje, ki so trupla sežigali, so se menjali na 2-3 mesece. Po preteku tega roka je vsakega čakal konec v peči, da so s sveta izginile žive priče vse te groze. Zgodilo se je,

učinke novih smrtonosnih plinov. Poleg tega so tudi prostori, kjer so vsakega novodošlega jetnika premazali z močnim razkužilom, ki je kožo dobesedno ožgalo.

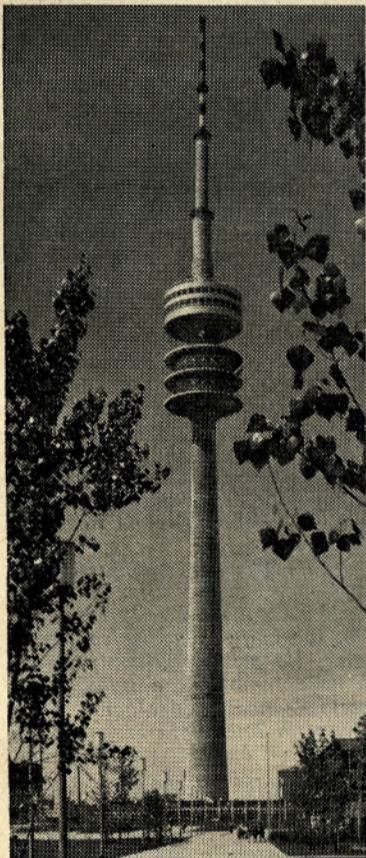
Desno od krematorijev je sedaj nanovo urejena moderna evangelska cerkev, malo dalje katoliška in zadnja je judovska. V sredini stoji okroglo oblikovana kapela, ki so jo zgradili Avstrijci.

Sedaj ima celotni prostor taborišča bolj izgled parka, kajti Nemci so baje dejali, da je treba »odstraniti« to sramoto. Tako si mladi kar težko predstavljamo vse strahote, ki so se tukaj dogajale.

Po ogledu taborišča, smo pristostvovali komemoraciji, pri kateri so bili navzoči predstavniki skoraj vseh evropskih držav. Mislim pa, da smo bili Jugoslovani najmočnejše zastopani. V počastitev 30.000 žrtvam Dachaua je bil odkrit tudi nov bronast spomenik, ki je delo jugoslovanskega kiparja Glidea Nadorja.

Med slovesnostjo je prišlo do incidenta. Člani socialistične delavske mladine so protestirali, ker je slovesnosti prisostvovala vojska in ljudje, ki iz II. svetovne vojne nimajo čiste vesti.

Med obema krematorijema stoji danes spomenik z napisom: **MRTVIM V ČAST — ŽIVEČIM V SVARILO!**

Omenjeni 290 m visoki televizijski stolp; v njegovi bližini bodo 1972. leta olimpijske igre.

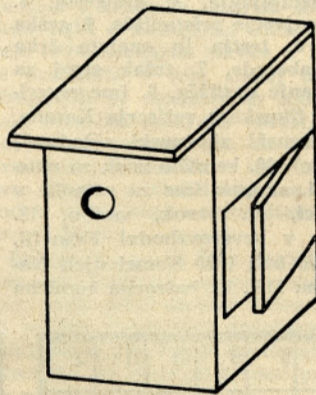
Današnji pogled na Dachau

Košček narave v našem stanovanju

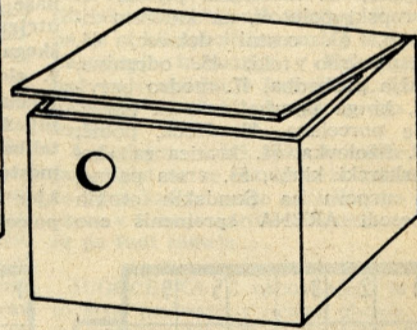
Mala papagica — skobčevka
Zelo priljubljena, zabavna in zanimiva je reja večjega števila skobčevk, posebno če uspemo z načrtnim križanjem vzgojiti papagice raznih barv in v različnih barvnih odtenkih.
Za rejo naj bodo ptice stare vsaj eno leto. Razumljivo je, da izberemo za parčke samo lepe in zdrave živalce, kot je to običajno pri vsakem plemenskem izboru za rejo mladičev. Čim večji je prostor za vzgajanje ptičev, tem boljši je uspeh pri reji mladičev. mladih skobčevk. Kljub temu, da skobčevke-samice rade sedijo na jajčkah, je začetek valjenja pri

enem samem parčku ptic nezanesljiv. Bolje bo, če začnemo najmanj s tremi pari. Na ta način se živalce med seboj hitreje spoznajo. Barve posameznih papagic niso odločujoče pri izbiri spolov. Potrebne so primerne gnezdnice, ker skobčevke ne delajo gnezd kakor večina ostalih ptic; bela jajčka odlagajo enostavno na dnu gnezdnice, ki ima majhno kotanjno, da ostanejo jajčka eden poleg drugega.

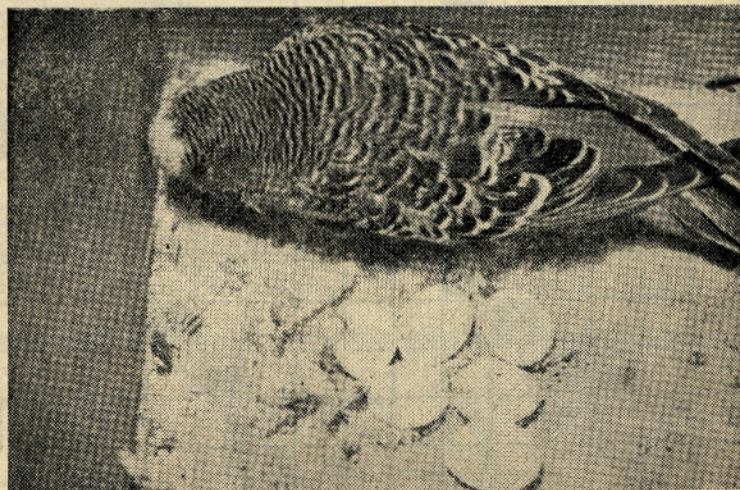
Razlikujemo dve vrsti gnezdnic, in sicer visoke (sl. 1) in ploščate oblike (sl. 2). Vsaka teh oblik (dalje na zadnji strani)

Slika 1

Slika 2

ŠPORT

Sindikalne športne igre v Kranju

DOSLEJ SMO ODIGRALI ŽE TRI NOGOMETNE TEKME, IN SICER:

Naša sindikalna ekipa tekmuje v nogometu, streljanju, in namiznem tenisu, rokometno ekipo pa smo morali odjaviti, ker ni bilo možno zbrati dovolj tekmovalcev.

LIK — TEKSTILINDUS 3:2

Povedati moram, da so bili naši nogometaši ves čas v premoči, niso pa znali te premoči tudi realizirati v golih.

Z ELEKTRO Kranj smo igrali 9. septembra, izid srečanja pa je bil neodločen, kar odgovarja razmerju sil na igrišču.

14. septembra smo igrali z nogometaši STANDARDA. Tudi to srečanje se je končalo neodločno, čeprav bi bil bolj realen rezultat,

če bi zmagali naši. Naši so bili večje del tekme v premoči, imeli so tudi več izrednih priložnosti za gol, vendar žoga ni in ni hotela v mrežo.

Rezultati tako niso najboljši, in če bomo hoteli zavzeti kako boljše mesto, se bodo naši nogometaši morali močno potruditi.

V naslednji številki Tekstilca bom poročal o nadaljnjih rezultatih, da ne boste (vsaj nekateri!) govorili o slabi športni dejavnosti v našem podjetju.

Člane kolektiva moram opozoriti na tekmo med debelimi in suhimi, ki bo, če bomo zbrali dovolj debelih. Kandidate za to tekmo prosimo, da se prijavijo čimprej.

I. J.

Košček narave...

(nadaljevanje s 7. strani)

ima prednosti in tudi slabosti. V splošnem pa skobčevke v tem oziru niso preveč izbirčne.

Primerno gnezdnico kaže sl. 3. Ta gnezdnica ima vse prednosti visokih in ploščatih oblik in se je zato v praksi dobro obnesla.

Za vsak parček je bolje imeti po dve gnezdecu kakor samo eno, ker se na začetku valjenja samice rade prepirajo zaradi svojega bodočega stanovanja. Zato je nujno, da se lahko izognejo ena drugi. Gnezdnice namestimo v večjem prostoru, na primer v kleti, na podstrešju ali v posebni vrtni hišici. Če imamo za vzgajanje ptičev samo večjo kletko, pritrdimo gnezdnice izven kletke. Približno 8 dni po namestitvi gnezdnice se ptice vselijo, če poteče parjenje normalno in najkasneje po 14 dneh vidimo prva bela jajčka (sl. 4). Od takrat naprej ne smemo gnezdnice prinesiti druge samice v ta prostor. Ponovno bi se začele prepirati, ključvati in celo uničevati jajčka.

Ena samica znese 4 do 10 jajčk, in sicer vsak drugi dan po enega. Po nadaljnjih 18 do 20 dneh, odvisno od vremena, se izležejo prvi mladiči. Kdor prvič vidi te gole in neobgljene živalce bo presenečen, ker se že v 4 tednih spreminijo v lepo pisana ptice.

Po petih tednih zapustijo mladiči svoje gnezdnice. Redko še dobio hrano od svojih staršev in kmalu postanejo popolnoma samostojni. Takrat je primeren čas, da se jih nauči govoriti.

Dednost barv je znanstveno že zelo temeljito raziskana in obdelana ter je za rejca izredno važna in zanimiva. Iz obsežnih strokovnih knjig navajamo samo nekatere osnovna pravila: zelena barva, kot navarna barva skobčevk, prevladuje. To povzroči, da so mladiči čistokrvne zelene papagice in papagice druge barve zopet zeleni. Te zelene ptice pa niso več čistokrvno zelene, ker so že podredovale barvne značilnosti drugega barvnega roditelja. Ta druga barva se pokaže šele pri nadaljnjem parjenju s papagico druge barve. Na primer: zelena in modra daje samo zelene mladiče, ki imajo dednost modre barve. Strokovno jih imenujejo »zeleno-modre«, kljub čisto zelenemu perju.

Strokovnjaki razlikujejo okrog 300 raznih prelivanj barv in odtenkov. Osnovne barve pa v vsakem slučaju ostanejo zelena, rumena, modra in bela. Vsaka izmed 4 osnovnih barv pa ima še 3 stopnje barvnih odtenkov in to: svetlo, srednje in temno. Dalje razlikujemo še normalni in posebni razred ptic, glede na bolj ali manj izrazite temne valove na glavi in krilih. Skobčevke posebnega razreda imajo na krilih druge oblike valovnih črt, kot na glavi, oziroma jih tam sploh nimajo. M. S.

9. nagradna križanka

KVODORAVNO: 1. človek v jeseni življenja, 7. ljubljanski kozmetično podjetje z znanimi izdelki, 13. žuželka iz reda enakokrilec, ki se oglašča z značilnim glasom, 19. letni čas, 21. skupina 150 otokov, ki loči Beringovo morje od Tihega oceana, 22. hči kralja Aagamemnona in Klitemnestre in grškega bajeslovja; naslov znane Evripidove tragedije, 24. gradbeni material, 25. ploha, 27. naslov utopičnega romana slovenskega pisatelja Janeza Mencingerja, 29. ime črke L, 30. ime popularnega beograjskega komika Aleksicia, 31. rusko žensko ime, 32. poglavar, 33. vojaško oklopno vozilo, 35. jezik črncev Bentu v severni Rodéziji, 36. brezdimenzijski pojem iz geometrije, 37. umetniško ime slovenskega pesnika iz Kobarida Josipa Pagliaruzzija, 38. riba, imenovana »morski vrag«, 39. začetnici rimskega pesnika Nasa Ovida, 40. prebivalec severne Afrike od Maroka do zahodne meje Egipta, 41. alkoholna pijača, 42. evropski polotok, na katerem živimo, 43. cestni delavec, 44. eksplozivno telo, 45. odrgnina, hažja poškodba, 47. modro barvilo, ki ga uporabljamo za barvanje porcelana, 49. deček, pobič, 50. fiziološka, 51. kratica za »škofarski klub«, 53. vrsta palme, ki uspeva na Sundskih otokih (besedi ARENA spremeniš eno

črko), 54. starogrško mesto na Peloponezu, hud nasprotnik Aten, 56. vir, ketišče, 57. jutranji svit, 58. ime nekdanje ameriške filmske igralk Turner, 59. nespodobna beseda, 60. izba, 61. preprost plug, 62. začetnici znanega jugoslovanskega TV režiserja, 63. glasilo italijanske socialistične stranke, 64. grška boginja, ki je Zevsu rodila junaka Perzeja, 65. odličen jugoslovanski skakalec v višino, po rodu iz Kranja (Polde), 66. razbojnik, baraba, 69. tuje žensko ime, katerega domača oblika je Ondina, 71. novejšje umetno tekstilno vlakno, 73. naša pisava tuje ženskega imena, 74. angleški naziv za gospod (tudi naslov zmagovalca moškega lepoteznega tekmovanja), 75. kravji pastir.

NAVPIČNO: 1. zmožnost obnavljanja preteklih dogodkov, 2. snov za raztapljanje, 3. drevored, 4. naše največje pristanišče, 5. grška črka, 6. tretja in enajsta črka naše abecede, 7. težak stroj za utrjevanje cestišča, 8. ime ameriškega filmskega režiserja Kazana, 9. slovenski zborovski skladatelj (Oskar), 10. kemični znak za rutenij, 11. skupno ime za ostanke v talnici, 12. vzrok, vodilo, 13. mesto v severovzhodni Franciji, kjer so leta 1870 Nemci ujeli Napoleona III., 14. halogena kemična

prvina (Cl), 15. veletok v zahodni Evropi, 16. začetnici Žive Kraigher, 17. kratica za tehnično atmosfero, 18. čudovita gorska dolina pod Triglavom, 20. vrsta matematičnega računa, ki vsebuje eno ali več neznank, 23. nasičeni ogljikov vodik v kemiji, parafin (iz istih črk kot KALAN), 26. sidro; kotva pri magnetu, 28. ime nekdanj zelo popularne ameriške filmske igralk Gardner, 31. velika slaščica, 32. gnida, krasta, 33. ženska, ki s svojimi življenjem jamči za kaj, 34. ime mlade slovenske gledališke in filmske igralk Zupan (»Amanadus«), 36. italijanski pevec zabavne glasbe (Arturo), 37. glasbeni interval, 38. važno živilo, 40. pripadnica bele rase, 42. plamenica, 43. središče departmaja Calvados v Franciji, 44. vrsta koktajla, 45. avtomobilski del, ki nosi prednja in zadnja kolesa, 46. prva spomladanska solata, 47. francoska reka v departmaju Haute-Garonne (iz istih črk kot ATLAS), 48. drugo ime za marmor, 49. prikazen, slepilo, 50. narčtovalec dela v podjetju, 51. huda črevesna bolezen, 52. vrani podoben črn prtič, 54. prepir, 55. starogrški bog polj, gozdov, pastirjev in čred, 57. zajeda vode v kopno, 59. medmet, ki ponazarja žabje

oglašanje, 60. mesto v Afriki, kjer je Scipio Afrikanec odločilno premagal Hanibala (iz istih črk kot ENKA), 61. dalmatinski izraz za obalo, 63. starorimski pozdrav, 64. kratica za »Društvo inženirjev in tehnikov«, 65. župan pod francosko zasedbo naših krajev, 67. zgolj, samo, 68. sibirski veletok, 70. kratica delavskega sveta, 72. kratica mednarodne človekoljubne organizacije.

Izžrebani so bili:

7. NAGRADNA KRIŽANKA

- 15.— Matilda Kogej
- 12.— Jože Dolžan
- 10.— Anton Vidmar
- 10.— Ivica Koblar
- 9.— Mirko Nadižavec
- 8.— Ivan Zorec

8. NAGRADNA KRIŽANKA

- 15.— Justa Planinc
- 12.— Jože Knific
- 10.— Milena Sagadin
- 10.— Stana Kavčič
- 9.— Slavko Fojkar
- 8.— Slava Rojina

ZAHVALE

Ob tragični izgubi mojega sina Darka se lepo zahvaljujem stanovalcem in uslužbencem delavskega doma »Tekstilindus« v Stražišču za poklonjeni venec in za udeležbo pri pogrebu na Jesenicah.

Matevž Čarman,
Kranj, Šempetrška 18

ob prerani izgubi dragega moža in skrbnega očeta

Franca PIPANA

dolgujemo najiskrenejšo zahvalo sindikalni podružnici tovarne Textilindus Kranj za vence in cvetje ter za spremstvo na njegovih zadnji poti. Iskrena hvala inž. Tonetu Ropretu in mojstru Francu Škoficu za ganljive besede ob odprtem grobu ter vsem, ki ste z nami sočustvovali in nas bodrili v najusodnejših urah.

Še enkrat iskrena zahvala vsem, ki so nas tolažili in nam bili v oporo ob prerani smrti skrbnega moža in očeta.

KRANJ, dne 10. 9. 1968

Zalujoči: žena VERA s sinovoma DRAGOM IN ZDRAVKOM

